

2022. JANUÁR-MÁRCIUS

JÓ PÁSZTOR

A JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY LAPJA • 19. ÉVFOLYAM 1-3. SZÁM

GÁJUSZ ÉS DIOTREFÉSZ

János 3. levele

János apostol az egyetlen a tizenkettő közül, aki nagyon öregén, és természetes halállal halt meg. Ő a szeretett tanítvány, a legfiatalabb, aki testvéreivel, Jakabbal együtt engedett az Úr Jézus hívásának, és elhagyva családját: Zebedeust, az édesapját, és Salómét, az édesanyját, tanítvánnyá lett. (Salóme nevével találkozunk az Úr Jézus nőtanítványai között.)

A „Zebedeus-fiúk” ha úgy látták, hogy a Mestert valami sérelem éri, akár tüzet is kértek volna egy samáriai falura, ha engedte volna az Úr, aztán megszelídültek. Jakab a jeruzsálemi gyülekezet vezetője lett, és korán mártírhálált halt. János először épp Samáriában hirdette az örömhírt, aztán megírta az evangéliumot, ahogy ő látta (Evangélium János szerint). Megírta a leveleit, és végül nagyon idősen, száműzetésben, Pátmosz szigetén lejegyezte a látomásokat, a Jelenések könyvét, Jézus Krisztus apokalipszisét, azaz lepleződését.

És tett még valamit. Engedve a kereszten függő Úr Jézus végrendeletének, magához fogadta Máriát, Jézus édesanyját.

A mennybemenetel utáni első jeruzsálemi összejöveten a „felházban” együtt voltak a tanítványok (Júdás kivételével), és ahogy Lukácstól megtudjuk, (ApCsel 1,12-14), ott voltak az asszonyok, Jézus anyjával, Máriával és Jézus testvéreivel együtt. (Volt idő, amikor még elmeháborodottnak gondolták a testvérei és rokonai Jézust, most meg tanítványok! Vö. Jn 7,5; Mk 3,21).

János magával vitte Máriát Efézusba is, ahol a mai napig úgy tartanak számon egy ősi házat, mint ami Mária utolsó lakhelye volt. (Egyébként Jánost és Máriát is Efézusban temették el az egyik ősi hagyomány szerint...)

Az idős János apostol (forrás: wikipédia)

János harmadik levele egy magánlevél. A címzése is baráti, szokatlan. A címzett a „szeretett Gájusz”, akinek János minden jót és külön is jó egészséget kíván. (Az egészség többek között jelenti a testi-lelki-szellemi pozitív egységet!)

Gájusz (latin: Kájusz) neve jelzi az örömteli boldogságot. A gyülekezet, ahol szolgál, az első század végi állapotokat tükrözi. Jó és rossz együtt. Azóta se változott a képlet.

Gájusz igazságos, hűséges, szeretetteljes, befogadja a vándorprédikátorokat, megvendégeli őket, és „Istenhez méltóan engedi őket útra”.

Diotrefész (Zeusz által nevelt és táplált) „elsőségre vágyik”. Még az apostolt, Jánost se fogadja el, sőt „gonosz szavakkal rágalmazza”, nem fogadja be a testvéreket, sőt akik befogadják őket, azokat „kiveti a gyülekezetből”.

János apostol tanácsa: „Szeretett testvérem!” (Kedves Gájusz!) Ne a rosszat kövesd, hanem a jót! Aki a jót cselekszi, az az Istentől van, aki a rosszat cselekszi, az nem látta az Istent. (11. v.)

János természetesen elsődlegesnek tartja a hitet (vö. pl. Jn 3,16), de szerinte sem nélkülözhetők a cselekedetek, mint ahogy az Úr Jézus az ítéletkor a jobb és bal keze felé állítottaktól is a cselekedeteket kéri számon (bal oldal), illetve dicséri őket a cselekedetekért (jobb oldal).

Az, hogy valaki Istentől van-e, abból látszik, hogy jót cselekszik-e. Ha nem, akkor nem Istentől van. Nincs középút. Azt csak mi találjuk ki, amikor jót is meg rosszat is cselekedve, nyugtatgatjuk magunkat. A „középút” nem egyszerűen zsákutca, a „középút” a pokolba visz.

Kedves Gájuszok! Tartsatok ki! Nagy lesz a jutalmatok.

Kedves Diotrefészek! Hagyjatok fel az elsőségre törekvéssel, a rágalmazással, tartsatok bűnbánatot, térjete meg, és cselekedjétek a jót, ne képmutatásból, hanem igaz szívvel, ne ártsatok tovább Isten népének, hogy kegyelmet nyerhessetek az értetek is megáldoztatott és feltámadott Úr Jézus Krisztustól!

Dr. Almási Mihály
lelkipásztor, szerkesztő

SZERKESZTŐI ROVAT

Nagy hálával Isten iránt, és köszönettel támogatóink felé, bocsátjuk útjára a Jó Pásztor 19. évfolyamának első számát.

A 2022-es esztendőben teljes erővel folytatódik a Covid járvány. A világ számos pontján természeti katasztrófák dűlnak. Európába lassan naponta ezrével érkeznek az ellenőrizhetetlen múltú migránsok, minden személyi okmány nélkül, és egyre veszélyesebbnek tűnik az erődemonstráció Oroszország és Ukrajna kapcsán. Szinte minden közép-kelet európai országba újabb NATO és amerikai katonai alakulatok érkeznek...

Miközben a politikusok egymásnak adják a kilincset a KREML-ben, és mindenki megegyezést szeretne, a legmodernebb fegyverek néznek farkasszemet egymással. Csak remélhetjük – és imádkozunk érte –, hogy ne ez a konfliktus legyen az, amelyről a Biblia beszél, hogy tudniillik amikor a lehangosabban mondják mindenütt a békeszólamokat, „akkor tör rájuk (ránk) a nagy veszedelem”.

Európában 2022-t akár a választások évének is nevezhetjük. A számos sorsdöntő választás közül leginkább bennünket a miénk érdekel, az április 3-i

képviselőválasztás és az egyidejű népszavazás. Nem részletezem, hogy melyiknek mi a tétje.

Két olyan írást is közlünk, amelyek utalnak a múltra. Az egyik *Balog Miklós* lelkipásztor jegyzete az ateista-kommunista rend működéséről, saját tapasztalata alapján, a másik az én írásom, a 2004-es gyalázatos eredményű népszavazásról.

Az április 11-i magyar költészet napja kapcsán, no meg március 15-re emlékezve, nem feledve a Petőfi bicentenáriumot, szólunk a 200 éve született költőóriás forradalmáról.

Ugyancsak a költészet napja kapcsán közlünk egy cikket *Petrik Ádámné* tollából.

Ismertetünk két új könyvet.

Évfordulókra emlékezünk, és természetesen nem maradnak ki állandó rovataink, rejtvények, versek, ének.

Az Úrban bízva, imádkozva és dolgozva induljunk hát a jó Pásztor nyomában, a 2022-es esztendőben (ami már meg is kezdődött), mennyei Atyánk, az Úr Jézus és a Szentlélek áldásával, vezetésével.

Dr. A. M.

BALOG MIKLÓS versei

A ÚJ ÉVRE

Ha végignézzük most az elmúlt évet,
amely nem régen már a múltba hullt,
Urunk, bűnbánattal valljuk meg Néked:
nem sok hasznot hozott nekünk a múlt.

S eszünkbe jut, ha elmerengünk kissé:
szívünkben annyiszor kihunyott a láng,
de sokszor vált a boldogság tövissé,
mert elfeledtük szent Igéd szavát!

Urunk, legyen számunkra szent kezed
örök vezérül, mint emlékezet:
ne tudjuk elfeledni azt, mi jó volt,

a rossz oszoljon el, miként a hab!
Tegyük hűségesen, mit Igéd mondott,
s új évünk így lesz biztos boldogabb!

NYUGDÍJASNAK TÖBB AZ IDEJE?

„De jó neked! Időmilliomos vagy.
Nyugállományod vígan élvezed.
Míg más a munka terhe alatt roskad,
a tévét már naphosszat nézheted.”

Legtöbbször ezt, vagy ehhez hasonlókat
mondasz, mégsem cserélnél énvelem,
kinek életideje egyre olvad,
akár a hó napfényes réteken.

Ki kenyere javát már rég megette,
bár tudni adatott, hogy még miért él,
mint ködbe tűnő táj marad mögötte

az átlag életkor több mint fele,
s naponta meg-megáll a végső révnél.
Mért mondod azt, hogy több az ideje?

(*Balog Miklós: Kévéim c. kötet,
267. old. 1998. március 15.*)

KONCEPCIÓS PEREK ÁRNYÉKÁBAN (1. rész)

Ez ott kezdődött, hogy azokat szerettem volna megmenteni, akik abban az időben a legtávolabb voltak Krisztustól és az igazi kereszténységtől. Ezt a tömeget akkor a tudományosság mezébe öltöztve az ateisták képviselték. Egyre több újságcikk és könyv jelent meg ezek szaporítása és továbbképzése érdekében.

Akkor kezdtem ezeket az írásokat cáfolni szóban és írásban. Ezt a témát bátran vittem a szószékre is, hogy a jóformán csak a Bibliát és annak magyarázatát tartalmazó irodalmat ismerő istenhívő embereket is fel tudjam készíteni erre az eddig ismeretlen harcra. Nem támadó jellegű ismeretközlés volt ez, mert még fogalomként sem ismertem ilyet, hogy „hittámadás”. De a „hitvédelem” mindig ismert fogalom és szolgálat volt a bibliai kortól kezdve napjainkig.

Végzős teológus voltam, amikor első szolgálati helyemre való meghívásom emiatt nem történt meg. Rákoshelyi gyülekezetünkbe jártam akkor, ahol Szebeni Olivér volt a lelkipásztorom és egyben mentorom is. Ugyanakkor ügyintéző volt – ha jól emlékszem rá – Szentmártonkátán és körzetében, ahol nem volt lelkipásztor. Többször szolgáltam e körzet gyülekezeteiben. Néhány hónap múlva, amikor meghívásomról kellett volna szavazniuk az ottani testvéreknek, akkor elálltak ettől a szavazástól azzal az indokkal, hogy én bizonyára a kommunista rezsim provokátora vagyok, mert senki nem merne olyan merészen szólni az ateizmus ellen, ami az akkori rendszer világnézete volt. Ha erre „vevők” az ottani baptista gyülekezetek, akkor be lehet tiltani egyházunk ottani működését. Ezt – más szavakkal ugyan, de – Szebeni testvér közölte velem.

Később – lehet, hogy már óvatossággal prédikáltam, okulva az

előbbiekből – mégis meghívtak a Jánoshalmi Baptista Gyülekezetbe és Körzetébe lelkipásztornak. A hitvédő iratok gyártását – írógéppel való – sokszorosítását és terjesztését azonban nemhogy nem hagytam abba, de még fokoztam is.

Már korábban kapcsolatba kerültem egy dunántúli hitvalló evangélikus orvossal, dr. Nádossy Ferencsel, akitől igen sokat tanultam. Halála előtt hitvédő kéziratait – kérésére – már az enyhülő diktatúra végén én vittem el Sárospatakra, ahol a református egyház könyvtára befogadta ezeket, és írásban visszaigazolta. Itt – kutatás céljából – ma is megtalálhatók. Kiemelkedő ezek közt a nagy orosz ideológusnak, Kriveljov könyvének cáfolata, melynek – névtelenül ugyan, de – akarva-akaratlanul társszerzője lettem. A könyv címe: Könyv a Bibliáról. A magyar könyvesboltok tele voltak akkor ezzel a könyvvel. Feri bácsi – magunk közt csak így neveztük – felvette Kriveljovval a kapcsolatot postán, és megkérdezte tőle, hogy olvas-e németül. A cáfolat oroszra fordítására ugyanis abban az időben senki nem mert vállalkozni. Feri bácsi viszont beszélt és írt németül. Amikor Kriveljov válaszolt neki, hogy olvas németül, nemsokára megkapta németül könyvének cáfolatát. Erre azonban a mai napig nem jött válasz.

Ezekben az időkben történt, hogy egyik nap hajnali háromkor becsengettek Jánoshalmán a baptista imaház végében levő szolgálati lakásunkba hárman vagy négyen ilyen címen: „Rendőrségi házkutatás!” Amikor érdeklődtem, hogy milyen ügyben, akkor közölték, hogy „népi demokráciaellenes izgató iratok” elkobzása miatt.

– De hát én ilyenekkel nem foglalkozom! – tiltakoztam.

– Azt majd mi fogjuk megállapítani, hogy milyen iratai vannak! – jelentették ki határozottan, s

betérve a lakásba, máris hozzáfogtak a mindenféle teológiai kézirat válogatásának. Amit gyanúsnak találtak, azt külön rakták.

A kutatók között két ismerős arc is feltűnt. Az egyiket még az egyetemről ismertem, valami Árvainak hívták, és a nyári szünetben együtt katonáskodtunk. Ő bizonyára mint végzett jogász, hivatalosan volt jelen velük. De nem jeleztük, hogy ismerjük egymást. A másik meg egyik utcaszomszédunk volt, a nagyközség hentesboltjának vezetője. Őt valószínűleg tanúnak ugratták ki ágyából. Amíg a többiek válogatták az iratokat, ő is kézbe vett egyet, és nagy érdeklődéssel kezdte olvasni. Amikor észrevették, kikapták a kezéből mondván, hogy ez tiltott irat, nem szabad olvasni.

Reggel nyolc előtt azonban megszólalt, hogy ő nem tud tovább maradni, mert nyolckor nyitnia kell a főtéren lévő húsboltot. Erre őt elengedték.

Körülbelül két nagy zsákra való iratot válogattak össze, s vittek el, kezembe nyomva egy idézést, mely arról szólt, hogy másnap reggel nyolcra jelentkezzem a Kecskeméti Rendőrkapitányságon kihallgatásra.

Meg is jelentem másnap reggel, de nem a kihallgatásom kezdődött, hanem a várakozásom. Addig előttem vezették el a megbilincselte bűnözőket a folyosó végén lévő vasajtóig, amit kinyitva belökték őket a zárkába. Rám csak délután került sor, ahol egy-egy iratról akarták bebizonyítani – persze sikertelenül –, hogy ez népi demokráciaellenes izgató irat. Kb. délután négy óra után – lejárván a munkaidejük –, engem kitessekeltek újabb idézéssel ugyanide másnap reggel nyolc órára.

Kecskeméten lakott már akkor néhány baptista hittestvérem, akik közül bekérdzkedhettem volna valakihez éjszakára, de szükségem

volt kis családomra, hogy megerősödhessem lélekben a másnapi vállatásra. Ezért motorral tettem meg a Jánoshalma és Kecskemét közti – kb. 100 km-es – távolságot. Ezt a 250 cm³-s nagymotort nemrég vettük, hogy bírja a borotai, szent-katai, kiserdei és egyéb tanyavilág Duna-Tisza-közi homok-pusztáit. Kölcsönpenzen vettük, mert nem telt rá másként. Ezt aztán részletekben fizettünk vissza a jószívű áldott emlékü Tölgyes Izsák testvérnek, aki akkor a kiskőrösi szeretetházunk gondnoka volt.

Nem érdekelt akkor a sebességkorlátozás. Elkecserekedésemben gyakran még 120-as sebességet is mért a km-órámm. Kegyelmes jó Atyám megőrzött minden balesettől. Így ment ez napról napra kb. tíz napon át, rabok előttem való elvezetésével, félnapos várakozások „puhításaival”. Az utolsó napon az egészből egy jegyzőkönyvet kellett készíteniük bebizonyítva benne, hogy ezek népi demokráciaellenes iratok, s ezek alapján megírassák majd a bíróságnak a feljelentő vádiratot.

Egyik vitatkozás alkalmával hivatkoztam a Népszabadság egyik (azt hiszem, vezér-) cikkére, melyben „Kádár elvtárs” azt írta, hogy az ideológiai vita népi demokratikus országunkban szabad tevékenység. Erre közbevettem a vitavezető: „De csak nekünk, uram!”

Egy világ omlott össze bennem. Én eddig azt hittem, hogy csak téves eszmék áldozatai az ellenfeleim, de most rádöbentem: tudatos hazugság az egész!

Ettől kezdve már csak azt mondtam, hogy hiába írják le az ellenem szóló állítólagos bizonyítékaikat, nem fogom aláírni a jegyzőkönyvet. „Az idő járása éjfél lehetett már”, amikor türelmüket vesztve azt mondták, hogy akkor diktáljam én (az ellenem szóló) jegyzőkönyvet. Meg is tettem, mert én ekkor ébredtem rá igazán, hogy miről van szó, s mert én hozzá voltam szokva a szellemi munka éjszakázásaihoz. S már akkor is eszembe jutott egyik teológiai tanárom, áldott emlékü Nagy József egyik igemagyarázata. „A test gyakorlásának kevés haszna van”

(1Tim 4,8), de kevés van. Ez a kevés adta az erőt ahhoz, hogy minden ellenem szóló mondatot át tudtam fogalmazni, ilyesféle formára: „Kisebb vagy nagyobb összefüggésekben éppen fel lehet fogni egy-egy állítást többféleképpen is... De a kihallgatott személy vallásos meggyőződése nem nevezhető rossz szándékúnak”... stb.

Hosszú hetekig vártam az írásbeli végzést, amely végül megérkezett egy ajánlott levélben. Kb. ezt tartalmazta. Az átvizsgált iratok csak oly kis mértékben nevezhetők népi demokráciaelleneseknek, hogy az (ekkor és ekkor kiadott) amnesztiarendelet alá tartoznak. Ezért az eljárást megszüntetjük.

Néhány hónap múlva – hivatkozva a végzésre egy ajánlott levélben – kértem vissza az irataimat, mert több ezer oldalas bekötött vallásos versek antológiája is volt köztük Alfa és Omega címen, s ez nagyon kellett volna az ifjúsági szolgálatokhoz, melyekhez akkor hozzátartozott a versmondás is. De azóta sem kaptam vissza semmit.

Balog Miklós

„Az Úré minden hatalom...”

„Nékem adatott minden hatalom, mennyen és földön!” (Mt 28,18)

Ő alapította meg az ő országát, királyi uralmát, melyen „**a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni**” (Mt 16,18).

A pokol kapuiról jut eszembe egy több mint negyven éves miskolci élményem. Az ateista államvezetés diktatúrája időnként összehívta egy-egy békegyűlésre a megye lelkészeit és papjait, hogy meggyőzze őket a világ legtökéletesebb, a szocialista államvezetéséről. (Mi magunk között ezeket a – tulajdonképpen – kötelező előadásokat egyszerűen „fejtágitóknak” neveztük, idősebb kortársaim még emlékeznek rá.) Egyik ilyen alkalom, az építők kultúrházában volt (akkor így nevezték). Az előadó verejtékezve bizonygatta

az egyházak avult intézményét, mely fölött régen eljárt már az idő, de mivel a párt tudja, hogy ezek most már maguktól is hamarosan elmúlnak, a szocialista humanizmus jegyében még eltűri őket.

Ezután hozzászólásokat kért a nagy „klerikális” hallgatóságtól.

Elég vontatottan szölogattak hozzá néhányan, főleg a magasabb rangú egyházi személyek, akiknek illett is valami módon magasztalniuk a rendszert. Egyszer csak – amikor már senki nem szólt, s feszültté vált a csend – a sorok közül egy öreg nyugdíjas, akit már nem fenyegetett a „palástfosztás”,

„Szó bennszakad, hang fennakad,
Lehellet megszegik. –

Ajtó megöl fehér galamb,
Ősz bárd emelkedik”

(Arany János: A walesi bárdok c. balladájából)

hozzászólásra, s mint akit nem kényelmesített el a mikrofon, megemelve hangját, ezt mondta: „Ami az egyház pusztulását illeti, én csak Krisztus Urunkat idézem: **a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta!**”

Olyan tapsvihar tört ki erre, hogy az előbb még az előadó sem kapott ekkorát. Ezzel lényegében vége is lett a nagygyűlésnek.

(Elhangzott bizonyágtételként: Miskolc, 2012. 01. 23-án, az ökumenikus imahét keretében az ortodox templomban.)

(Balog Miklós)

EGY SZÉGYENTELJES NÉPSZAVAZÁSI KAMPÁNY MARGÓJÁRA

2004. december 5-e minden jóérzésű magyar embernek óriási csalódást okozott. Ekkor volt az a népszavazás, amelyen megbukott a kettős állampolgárság bevezetését célzó javaslat, mivel a 8 048 737 szavazásra jogosult állampolgárból mindössze 3 017 739 ment el szavazni, és hiába voltak az „igen” szavazatok többségben, a népszavazás eredménytelenül zárult.

Az ellenzők (MSZP, SZDSZ) kezdetben óvatosan nyilatkoztak, a kampány második felében – és különösen a végén – a leghatározottabban a „nem” szavazatokra buzdítottak, rémképekkel hozakodtak elő. Szomorú, hogy a tőlük már megszokott módszerek olyan eredményesek lehettek, hogy egyfelől mintegy ötmillió választópolgár el sem ment szavazni, és azok közül, akik elmentek, csak 51,57% szavazott „igen”-nel arra, hogy a Trianon miatt határainkon kívülre szorult honfitársaink lehessenek magyar állampolgárok.

A népszavazás előtt a Jó Pásztorban megjelentettem egy cikket „Népszavazás” címmel. (JP 2004. nov.–dec. 6–7. sz., 14. oldal, letölthető a www.jopasztor.baptist.hu címről). Ebből idézek: „A december 5-i népszavazás arról szól, hogy van-e még egyáltalán nemzet e hazában, vagy csak nép van, amely nyájként terelhető bármerre, akár a vesztébe is. Egy globalizálódó világban óriási média-támogatás mellett nem lenne ez nagy csoda, csak nagy szégyen. Aki még nem élt más országban – akármilyen demokratikusban is –, annak fogalma sincs arról, hogy mit jelent idegennek lenni idegenben. Mennyivel rosszabb idegennek lenni a szülőföldön, »bozognak« vagy másnak!”

Ma ugyanazok az erők állnak szemben egymással, mint 2004 decemberében. A kampány már régen zajlik, és egyre keményebb lesz...

2004-ben, amikor elszakított honfitársainkról szavaztunk, így fejeztem be a cikket: „Erről van itt szó, és nem másról. Van-e bennünk együttérzés, vagy teljesen tönkre tette minden pozitív erkölcsi érzékünket a korszellem?! Nos, ha van bennünk nemzettudat és ebből fakadó közösségi tudat, keresztyén szeretet, akkor »mindnyájunknak el kell menni« szavazni.”

Van-e ebben az országban elegendő hazafi, aki mer ellene mondani a globalista körök törekvéseinek, gyermekeink, unokáink átnevelésére és megrontására törő szándéknak, a nyugati világ munkaerőhiányát pótlandó, úgynevezett „bevándorlók” ellenőrizetlen befogadásának?

Nem szeretnék még egyszer olyan cikket írni, mint amit a Jó Pásztor 2005. januári számában közöltem („Nekünk Mohács kell!” – www.jopasztor.baptist.hu, 10. oldal). Az eredménytelen népszavazás kapcsán idéztem néhány részletet Sajó Sándor: Mohács után c. verséből, amit a trianoni tragédia kapcsán írt.

*„Nekünk Mohács kell? – az hát, íme itt van,
Mi átkos sorsunk Mohácsnál mohácsabb;
Verd melledet, ki itt élsz, holtodiglan,
S kérdezd, bűnünkre van-e még bocsánat.
Volt ezer évünk, oly szép, oly csodás,
És meggyaláztuk gyáván és bután, –
Nekünk Mohács kell? – itt van hát Mohács,
De, Uramisten! – mi lesz ezután? ...*

*...
Van bűn, mit Isten századokra büntet,
Van bú, mely már csak befelé zokog,
Vád, melytől némán lehajtjuk fejünket
S bolyongunk holtig, mint az átkozott...
Szeretném mindet keseregve zengni,
De foszlott húrú lelkem daltalan, –
Óh, énnekem már nincs itt hova lenni,
Már jajszóm sincs, csak – szégyellem magam...”*

És idéztem még szintén tőle a „Nem akarok gyáva csendet” c. verset. Ennek üzenete: a gyáva csend, az érdektelenség, a megalkuvás, nemcsak a nemzetre hat bénítólag, de ránk, keresztyénekre is.

Tudnunk kell, hogy létfontosságú dolgok dőlnek el április 3-án. Menjünk el szavazni, és ne a reklámszövegek, a kampány-manipulátorok hassanak ránk, hanem tiszta, élő, Lélek-vezérelte lelkiismeretünk szerint szavazzunk!

Dr. Almási Mihály

Archív missziós filmek, olvasmányok a neten | www.dralmasimihaly.hu

Folyamatosan nő azoknak a történelmi értékű, dokumentum jellegű filmeknek, TV műsoroknak a száma, amelyek közösségünkkel kapcsolatosak. A fenti honlapon filmek, hanganyagok, képgaléria, prédikációk, könyvek, írások találhatók.

Néhány téma: imaházépítések és átadások, bemerítések, hangversenyek, vitafórumok pl. az állam és az egyházak közötti megállapodásról, a Teológiai Akadémia, a missziós központ és a szoborpark átadási ünnepe, szeretetszolgálati, gyermekvédelmi és evangélizációs filmek, a Békehírnök története, dr. Haraszi Sándor élete, Jimmy Carter és a magyar korona, Szőkepusztai konfereenciák, gyerektáborok, jubileumok, Héthalmi centenáriumi megemlékezés, stb.

A honlapot ajánljuk Olvasóink figyelmébe!

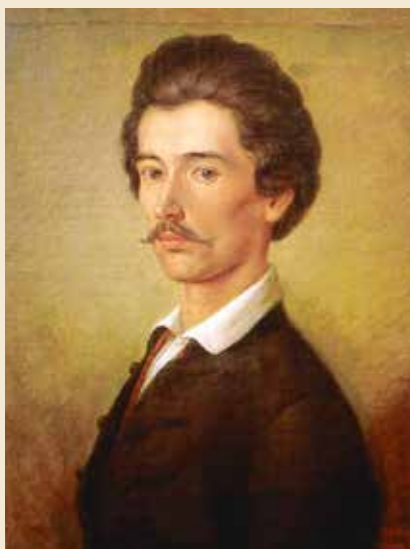
–am–

200 éve született Petőfi Sándor

A Magyar Kormány a 2022-2023-as esztendőket Petőfi-émlékévvé nyilvánította. Ritkán fordul elő – lehet, hogy nem is volt ilyen –, hogy egy témában két évet hirdessenek meg egy „émlékév”-ként, de akárhogyan is van, Petőfi Sándor megérdemli ezt.

Azért is bölcs döntés volt, mert manapság talán senki sem tudja, hogy pontosan mikor és hol született, mint ahogy azt sem, hogy mikor és hol halt meg. A költő óriás, a forradalmár honvéd őrnagy életének kezdete és vége egyaránt ködbe vész. A két évszám szinte mitizálta őt, és ez is természetes.

1822–2022
Orlai Petrics Soma festménye

hitelteleníti a kiskőrösi evangélikus egyház születési anyakönyvi bejegyzését.

Fontos születési helyként jelentkezett – még Kiskőrös előtt – Szabadszállás is, sőt 1857 előtt kizárólag Szabadszállást tekintették a költő születési helyének. Jelentkezett aztán Kunszentmiklós és Dunavecse is.² Petőfi kortársai se egyformán nyilatkoznak a költő születési helyéről.

Nem újdonság természetesen az orgoványi verzió sem. Nézzük az ottani csárda történetét röviden, hisz a hagyomány szerint épp ez az épület adott helyet azon a bizonyos

Egy megemlékezés az emléktáblánál

Az újjáépített régi csárda ma iskola

Kétség kívül Kiskőrösön anyakönyvezték, de a költő Kiskunfélegyházát vallotta szülővárosának.¹

*

Én, magam az általános iskola hetedik és nyolcadik osztályát Orgoványon végeztem. Ott mindenki úgy tudta, hogy azon a

bizonyos szilveszter éjszakán, 1822 és 1823 fordulóján a kis Petrovics Sándor az orgoványi csárdában látta meg a napvilágot, ami a Kiskunfélegyházáról Kiskőrösre vezető út mentén állt. Egy ilyen „úgy tudjuk”, „úgy gondoljuk” érvelésforma nem sokat jelent a történettudományban, de lehet, hogy mégis van alapja, hisz a szájhagyomány lehet egészen biztos is, miközben az írott történelem gyakran bizonytalan, vagy egyenesen hamisítás.

Az iménti jegyzet Kiskunfélegyházáról legalábbis elbizonytalanítja a kiskőrösi születést, de nem

szilveszter éjszakán a Petrovics házaspárnak, és az újszülött Sándorkának.

Orgovány első írásos említése 1436-hoz kötődik. 1505-ig a Halasi Székhez tartozott. A török időben elnéptelenedett, hol egyik, hol másik város pusztája lett. „1745-ben a jászkun területek visszanyerték önállóságukat. Orgoványnak igen gyér lakossága volt. Nem is lett önálló település egyetlen elnéptelenedett kun pusztája sem. Orgovány sem, hanem Kunszentmiklós pusztája lett. Mi volt ekkor Orgoványon? A Vályi-lexikon még 1790-ben sem tud egyebet felhozni mellettünk, mint 'Orgovány kortsma Pest megyében.' 1799-ben finomabb megfogalmazásban ugyanő 'Tsárda Pest megyében'

¹ Szülőföldem c. versét Kiskunfélegyházán írta, (1848. június 6–8)
Vallomása félreérthetetlen:
„Itt születtem én ezen a tájon
Az alföldi szép nagy rónaságon,
Ez a város születésem helye...”
Ér annyit ez a vallomás, mint a kiskőrösi keresztlevél dátuma.

² Vö. Petőfi Sándor, Wikipédia

mondattal jellemzi Orgoványt. 1792-ben Kunszentmiklós csárdához kiadott földek felsorolásakor az első volt az orgoványi csárda.

'Orgoványi Csárdához lészen az Pascuumán kívül. Szántó és Kaszálló földje 90 jugerum két heljen. 150 juh feljetés és 20 tehén.' Ekkor négy csárdáról emlékezik meg a város bírása és esküdtjeinek tanácsa. A legtöbb földet az orgoványi csárda kapta.”³

Nos, ennyit a csárda múltjáról. És most következzenek egy részlet Zalai

3 Somogyi Harold: „Orgovány”, Magyar Csodaszarvas Egyesület, Budapest, 2001., 49. old., Előszó: Dr. Almási Mihály, Ajánlás: Gaudi Nagy

Szalay László doktor „A pusztá Balladája” című könyvéből.⁴

Dr. A.M.

4 A szerző Kiskőrösön született 1879-ben és Budapesten halt meg 1944-ben. Kiskunhalason járt gimnáziumba, majd Kecskeméten hallgatott jogot. Író, lapalapító, szerkesztő, drámaíró. Vö. Wikipédia A Pusztá Balladája c. kötete a Pantheon Kiadásában jelent meg Budapesten, 1930-ban. Az idézett írás a 15–21. oldalon található.

PÁSZTORLEGENDA

Beszélgetünk... A pusztáról meg a nagy költőről... Gábor atya meg én...

Künn borulatos hűvös éjszaka van... Szüret után... Az ablak alatt százados olajfa nyög, sóhajt, ahogy a szél fészli, tépi...

Ez a város tele van olajfával... A török világ óta... Mikor Izsák bég megalapította...

Kívül leskelődik a sötét... Itt benn a barátságos szoba... Meleg szőnyegek... Öreg bútorok... szentképek a falon... Maga a nyugalom, ahol beszélgetünk – én meg Gábor atya...

Hetvenöt esztendő terhét hordozza – deo gratia... Ő itt az esperes-plébános, aki nem ösméri csak a szeretet enyhét – *lux perpetua... Pater noster, qui es in coelum* – bocsátassék meg mindannyiunk bűne – amen...

*

– Aggódva szólok... Mert hátha félremagyarázzák azt, amiket mondok és szemrehányásokkal illetnek? ... De hát legyen meg a kívánsága... Csak arra kérem, úgy írja meg, ahogy elmondom, nehogy keserűség legyen a bérem...

Mikor idejöttem, negyvenöt éve – ezernyolcszáznyolcvankettőben

– még igen sok koros ember élt itt, aki ösmerte...

Kikérdeztem őket... Valamennyien az áhítatos, nagy, nagy, rajongó szeretet lelkesedő hangján emlékeztek meg róla...

Az egyik, a szabadszállási országúton a kocsijára vette... A másik a csebényénél puha subát tett a feje alá... Fáradt volt... Lepihent... S a pásztorok, hosszú botjaikra támaszkodva, őrizték... Máskor a csárdában lábujjhegyen jártak... Mert ő verset írt... És tudták, hogy nekik írja és felolvassa, ha elkészül...

És föl is olvasta... És dermedezve, könnyezve ösmert önmagára, földjére, nyájára, hazájára az istenadta nép...

Hályog hullott le a szemükről... Meglátták az *aranykalásszal ékes rónaság*-ot, – ahol eddig tapogatódzó vakságban éltek... Megösmerték *Az Alföld* szépségét – aztán *Talpra magyar!* – megtanulták féltetni a hazát...

Tanítómesterük, – nem! – apostoluk volt!... Itt járt közöttünk... Figyelmeztette őket emberi voltukra... Megmagyarázta nekik az ég csillagainak és a mezők virágainak ékességét... Megnyitotta

füleiket a pacsirták és a fülemülék himnuszának hallására... Eléjük tárta a lányka szemérmes szépségét... Megnemesítve az ő vak, vad szerelmök tövises bokrárt...

Uram!... Többet tett ő a magyar néplelek fölemelésére, mint amennyit önök csak elképzelni mernek!...

De látja, a magyar nép ennek a legszelebb és legbiztosabb tudatában van... Vagy *Rákóczi* és *Kossuth* neve mellett nem ő – a nagy költő – ennek a népnek harmadik vezérlő csillaga?!...

Önök és az irodalom, csak a világraszóló nagyköltőt tömjénezik benne... Én nem! ... Én a nagy, nagy mestert! ... Az apostolt!... Az atyát!... Aki rövid pár esztendőfordulás alatt, ezer évvel gördítette előre Magyarországot!...

De azért *pax nobiscum!* – Istené a dicsőség!...

*

– A nép hálás, mint a gyermek... tud ragaszkodva szeretni... Ha a hálára és a szeretetre alkalma nyílik...

A nagy költő rajongott a népért... Egybeolvadt vele... Leszállt hozzá – s az fölemelkedett vele... Hol terelgette, mint pásztor

a nyáját, – hol meg az élén járva vezette...

Ezért történt aztán, hogy a hála, a ragaszkodás, meg a szeretet előbb magához vonta, majd a vállára vette, – végül koronázatlan királyává tette a költőt!...

Úgy járt közöttük, mint a lelkük-lelke... Mint a fennen lobogó zászló... Mint a magvető, – aki igazságot és szeretetet, a reményt és a bátorságot hinti!...

Csoda-e hát, hogy mikor meghalt, – nem! – csak eltűnt, – hogy mikor elragadta a mennybéli tüzes szekér, hogy midőn lebecsátkozott érette az égi lajtorja, a nép, amelynek Kossuth, meg ő volt mindene, nem tudott elvesztésébe megnyugodni, nem tudta elviselni árvasága nyomorúságát, hanem évtizedeken át makacs szomorúsággal hirdette, hogy ő él, csak elbujdosott, mert üldözik, – de vissza fog meg jönni!

Legendás lőn a születése is, – mint a halála... Pásztorok legendája...

S ennek a legendának nem szabad elmúlni!... Ennek a legendának kísérnie kell a nagy költő nevét, hírét és dicsőségét mindenkoron és mindenhol!... Mert ez a legenda, a magyar népleleknek a költő nagyságához mért, nagyszerű poézisa!...

*

Gábor atya körörszót vetett, – aztán in nomine Domini – elkezdte:

Orgovány...

Fúj a szél, hordja a havat a Tolvajos felől...

Alkonyodik... Távolságok szürkülő köde lappangva közeledik...

Először a messziről kéklő dombokat nyeli el... Aztán a közelebbi erdőket, tanyákat... Végre csak itt, ahol állunk, a kecskeméti országot menti magános orgoványi csárda birkózik szürke árjával...

Ezernyolcszázhuszonkettőt írnak... December harmincegyedikét, – Szilvesztert...

Petőfi szülei: Petrovics István és Hruz Mária

Az óesztendő búcsúztatására, innét is, onnét is pásztorkodó népek érkeznek szórványosan a csárdába...

Öles juhászok a Zubornyák-dinasztiából... Hegyes pásztor-süveggel... Cifrán kivarrott, sarkot verő, sárga báránybőrszabakban... Villogó szemű, hetyke csikósok... Rövid bőrbekecsbe... Sarkantyús csizmába... Vállon átvett karikás ostorral... A Gáspárok, Fáriak közül... A szentmiklósi ménés téli szállásáról...

Aztán a télen-nyáron szabadban háló, rekedt rideg marhapásztorok... Röfiek, Lefántiak, Meskók, – a különböző baromszállásról...

Köszöntik egymást illendőséggel... Lekezelnek... Aztán abban a sorrendben, ahogy érkeznek, végigülik a kecskelábú asztalt... Bort forraltatnak... Beszélgetnek... Isznak...

Idegen rajtuk kívül csak egy van a szállásban... Egy tömzsi kis ember... Olyan úrféle...

Búsul álltában, hátát a banyakemencének vetve...

Egyszer csak az egyik öreg pásztor, – megszánta, vagy mi, – odafordul hozzá:

– Hallja az úr! ... Ha meg nem sértem, tartson velünk!... Beszélgetünk, oszt forralt bort iszunk. Igyék velünk, majd megenyhül a szíve!... Mert ammondó vagyok, hogy bánata van!...

Az erre előjön, megköszöni a barátságot és elfogadja... Helyet szorítanak neki...

– Osztan kinek tiszteljük, öcsém uram?...

– Petrovics István az én nevem...

– Isten éltesse!...

– Osztan hunnét hová?... Azt is mondja már meg!...

– Megmondom én... Félegyházáról igyekeztünk Kiskőrösre, de itt megrekedtünk...

– Még hogy!... A fúvásokba?...

– Nem bizony... Hanem a feleségem itt, az orgoványi csárdában lebabázott...

– A vén juhász hátrakapta a fejét, oszt fölhörrent:

– No, ne mondja, öcsém!...

– A többiek is sajnálkozni kezdtek:

– Még hogy illet!...

– Petrovics szomorúan mosolygott:

– Bizony...

Nagyon hallgattak az esetre... Ki tudná, ki mit gondolt... De ettől kezdve melegen nézték Petrovicsot...

Egyszer csak az öreg juhász magához intette a bojtárját és a fülébe súgott...

Elszaladt a bojtár, de kisvártatva előkerült – egy báránnyal...

– Petrovics öcsém! Hol van az újszülött?...

– A konyhán túl, az első szobában...

– Vezessen csak!...

Petrovics fölállt...

– Megálljunk, – mondta egy másik öreg, – én is megyek!... Adjatok egy tiszta poharat!...

Elejbe tették... Fölvette... A másik kezébe meg egy üveg forró cukros bort fogott...

– Mehetünk!...

– Ohó!... Hát csikós egy se megy?...

Csak csupa juhász?...

– Gyühet, ha akar!...

Az egyik sarkantyús legény fölpattant...

– No, még egy gulyás!... Hadd legyek minden fajtából!...

Elindultak... Elöl a báránnyal öreg...

Kopogtak... Beléptek... Petrovicsné szorongva nézett... A gyermek ott feküdt mellette...

A borral az öreg megállt az ágy előtt... Hosszú szakállával, hófehér hajával olyan volt, akár a néhai édesapánk, Koppány!...

– Áldás, békesség, jóakarát!... Vette az örömhírt a pásztorok népe, hogy egyel többen levénk a kiskunsági pusztán!... eljöttünk hát a kisdéd megtekintésére és hogy köszöntsük a boldog édesanyát!... Adja a magyarok Istene, hogy nagyra nőjön, mint a jegenyenyár, – testileg-lelkileg, – hogy öröme és büszkesége legyen, ne csak a szüleinek, hanem ennek a pusztának, ennek a népnek is, ahol született!... Ez a pohár bor az édesanyáé!... Kérjük, hogy üritse és kívánjuk, hogy váljék egészségére!... Erősödjék tőle!...

Petrovicsné fogta a poharat... Kiürítette... És mosolygott a könnyein át...

A másik vén juhász meg fogta a báránycát és fektette a kisdéd mellé: – Nagy pásztor légy a népek között!...

A csikós lekanyarította a válláról a karikást... Az ágyra tette: – Ostorod is legyen!...

Negyedik a szüre ujjából előkotorászta a furulyát... Melléje tette...

– Ehol a furulyám!...

Aztán elköszöntek és kivonultak áldomást inni...

Ittak, ittak, – de nem sok szavuk volt...

Valahogy megéreztek, hogy valami szörnyűséges nagy dologgal terhes ez a viharos, vajúdó Szilveszter-este...

*

(A „Jó Pásztor” hasábjain a bicentenárium kapcsán még „emlékezni fogunk” Petőfi Sándorra.)

– Dr. A. M. –

Holnap talán...

Szöveg: Almási Mihályné

Dallam: Almási Mihályné Harm.: Koszorus Imola Dalma

1. Hol-nap ta lán az aj - kad né - ma már, Hol-nap ta lán mun -
 2. Hol-nap ta lán a szí - ved meg-meg áll, Hol-nap ta lán u -
 3. Hol-nap ta lán le jár a kegy - i dő, Hol-nap ta lán min -

kád hi - á - ba vár. Hol-nap ta lán, ke zed is gyen - ge lesz,
 tol - sőt dob - ban már. Hol-nap ta lán lá bad is bé - na lesz,
 den. min - den ké ső. Hol-nap ta lán al kal - mad sem lesz már,

Hol-nap ta lán már sem - mit sem te - hetsz. A - zért ma jöjj,
 Hol-nap ta lán egy lé - pést sem te - hetsz.
 Jé - zus ma hív, és Jé - zus még ma vár.

A - zért ma tedd! A - zért ma légy Jé - zu - s!

Új könyv!

Almási Mihályné: Evangéliumi énekek

Az 1950-es évek ébredési énekeinek egy szeletét, összesen 47, korábban részben publikált válogatást tartalmaz a kiadvány. 2021 karácsonyra jelentette meg a Jó Pásztor Alapítvány, 83 oldalon, B/5-ös formátumban, Dr. Almási Mihály előszavával.

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT GERŐ SÁNDOR

Álljunk meg a rohanó időben és gondoljunk egy nagyon távoli sírban nyugvó lelki hősrre, *Gerő Sándor* testvérünkre, és sokoldalú munkájára misszióinkban! Földi pályája Érmihályfalván kezdődött az idén éppen egy évszázada. Ott ismerte meg Jézus Krisztust 16 éves korában, követte a hitvalló keresztségben. Majd néhány évig, a Partium egy részének visszacsatolása idején, eljött a szülői háztól Budapestre, ahol menedéket kapott a kilenc évvel fiatalabb öccsével, Zoltánnal együtt a *dr. Udvarnoki Béla* vezette szemináriumában. Háborús években tanult, és az intézet lakói voltak mindketten. A szeminárium alapvető teológiai ismereteit 1947-ben sajátította el. Egyik diáktársa említette évtizedek múltán, hogy a záróvizsga után Gerő testvért külön miniszteri biztos kérdezte ki a jövő tervei felől. A válaszában egyetlen súlypontja volt: „*Lélekmentőként kívánok dolgozni.*” Egy évvel később Rákospalotán avatták fel. Ezt követően 11 évig szolgálta Isten népét az igével Szadán.

Amikor a *Békehírnök* újra megjelenhetett, előbb *dr. Páth Géza* állandó rovatát kapta meg 1960-ban (Vasárnapi ige, majd Igetanulmány). Ez volt a lap legnépszerűbb rovata, s a rendszeres igefejtegetés hívta fel személyére olvasóink figyelmét. Egyszer csak észrevettük, hogy mindig az utolsó lapon kezdi mindenki olvasni a *Békehírnököt*, mert mindkettőjük írásai az utolsó (borító) lapon voltak. Amikor széles körben elterjedt ez a hír, valaki még azt is megjegyezte, hogy a *Békehírnököt* sokan le is teszik, miután elolvasták a hátsó lapot.

Teológiai irodalom gyakorlatilag nem volt, könyveket igen csekély számban engedtek az országba, s a nyelvismerők száma évről évre csökkent. Szó szerint az ige morzsáiból építkeztünk, és „a helyzet” egyre csak súlyosbodott. Hiába

1922–1981

vártunk segítséget, erre a célra sehonnan sem érkezett. A kreatív munkában jelentős része volt Gerő testvérnek, különösen a vasárnapi iskolákban a gyermekek és az ifjúság közötti misszióban. Minden evangéliumi szolgálatában volt különleges, ötletes, megragadó illusztráció, jeles szellemi érték a gyülekezeteink előtt. Hetenként alkalmat vettünk ötleteink kicserélésére, amelyeket írásban, rajzban, vagy eszközök révén átadtunk egymásnak. Az egyházügyi hatóság korlátozta, sőt bomlasztotta negyven éven át a gyülekezeteinket. Ezek ellenére a felnövekvő saját ifjúságunknak jó része megmaradt. Legfeljebb minimális növekedést regisztráltak a statisztikusok, de még a prédikátorok esetleges hibáinak eltűnésével sem kerültek sorra csoportos szakadások. A *gyülekezetek túléltek a kritikus eseményeket* és voltak hitvalló bemeztkezőink.

A vasárnapi iskolák országosan az evangélizáció legjobb eszközeivé váltak. Életerős és aktív vasárnapi iskolai bizottság működött. (A tagjai a következők voltak:

Idősebb *Kalkó József*, idősebb *Szegedi Ferenc*, *Kun Gyula*, *Gerő*

Sándor, *Szebeni Olivér*, (id.) *Almási Mihály*, és (id.) *Mészáros Kálmán* testvérek. Igen aktívan dolgoztak az említett körben. Hajdúböszörményben *Patkás Gáborné* főtanító, más Békéscsabán, Gyulán, vagy a Duna Tisza Közén a kisebb gyülekezetekben is az akkori idők gyermekeiből nevelték föl a későbbi gyülekezetek oszlopos tagjait. Gerő testvér a teológiánk dékáni tiszt-ségét 1971 után több évig töltötte be.

Csak egészen szűk körű ismertsége van Gerő testvér költészetének. Míves verseket írt, amelyeket elő-sorban a fővárosi gyülekezetünk hallgattak szívesen, vasárnap dél-utánonként. Arra még gondolni sem lehetett, hogy külön kötetben ezeket megjelenítsük.

Dr. Haraszti Sándor által vezetett lelkeszcseré program keretében, 1977-ben lehetővé vált, hogy a József utcai gyülekezet szolgálatából a kanadai Torontóba kerüljön a Gerő család. Csak fiuk maradt itthon.

A hamiltoni McMaster egyetemen tovább tanult, és disszertált újszövetségi témában. Hirtelen föllépő gyógyíthatatlan betegsége nagy céljának elérésétől megfosztotta. Tetemes idővel a temetése után posztumusz fokozatot kapott. (Toronto Association of Baptist Churches Newsletter közli, hogy Gerő testvér „Master of Divinity” címet kapott.) Leányuk Amerikában maradt, de *Gerő Sándorné* (*Groska Júlia*) az özvegye hazatért Magyarországra. Nyelvismeretét a világ baptista hívő asszonyainak javára kamatoztatta. Bármilyen uralom alatt éltek, tudatukban hívők, és magyarok maradtak.

Torontóban, 1981-ben, a halála évében adták ki a családja tagjai Gerő testvér verseit. Az első antológiákat Budapesten egy-két évtizeddel előbb gépírt formában adta ki *Balog Miklós* középiskolai tanári végzettségű lelkészünk, egy „pap költő”, ahogy az irodalmárok

nevezik. Gerő testvér 1981-es kötetének, istenfélő verseinek címe: Harangláb. A versek irodalmi rangját felismerte dr. Somogyi Imre országos elnök, aki az 1948-as Emléklapok 2. kötetében kiemelt helyen közölte Ősök címmel egyik versét. Mennyi idő telt el addig, amíg Gerő testvér elégikus versei Kanadában keménykötésű könyvbe kerülhettek 1981-ben!

Gerő Sándor: ŐSÖK

Emlékezésünk kialudt fákláját
Gyűjtsuk meg néma kegyelettel,
Hogy emberöltők véres távlatában
Ősök csodája lobogjon fel.

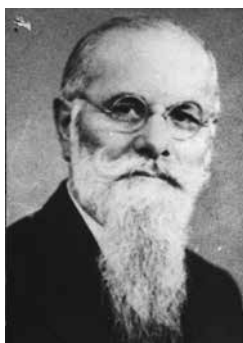
Bús temetőknél besüppedt hantjai,
Nem köztetek keressük őket.
Lobog a fény, s a titkok fellegében
Mi látjuk, látjuk a hős magvetőket!

Gerő Sándor testvér életével Istent dicsőítette, áldás volt a közösségünknek. Nem mondhatjuk, hogy a korabeli gyülekezeti irodalmunkban nem méltatták a ma már az örök hazában élő házaspárt. Többen is írtak Gerő testvérről és kiemelték értékeit, amit ez a centenáris emlékezés is célul tűzött ki, a Zsidókhoz írt levélben olvasható emlékeztetés alapján. (Zsid 13,7)

Szebeni Olivér

100 éve történt... 1. rész

A múlt század húszas évei Magyarországon nehéz viszonyokkal kezdődtek. Jelentős tömeg érkezett hazánkba a trianoni határokon kívülről, beleértve a korábbi középosztály tagjait is. Váratlanul hazátlaná váltak. Elfogytak a munkahelyek. A háborúban vitézi címet szerzett hősök is koldusbotra kerülhettek. Mi baptisták is csak kevés hívő testvérnek tudtunk megélhetést biztosítani. Néhányan azonban kaptak gyülekezeti meghívást, esetleg bekerültek a teológiai szeminárium oktatóinak sorába.

Udvarnoki András

Dr. Udvarnoki Béla

Kristóf Domokos

Dr. Everett Gill

Somogyi Imre

A BAPTISTA TEOLÓGIAI SZEMINÁRIUM Először nem ezt az elnevezést használta az Udvarnoki András alapította intézmény. A „misszióiskola” első évfolyam tanulói a gyakorlati szolgálatban kiválóan megfeleltek. 1921-től belépett az oktatók közé dr. Udvarnoki Béla, majd Kristóf Domokos, akikkel elérte a Teológiánk a mai „kredit” szerinti BA fokozatot. Természetesen ez a színvonalemelkedés a tanulók roppant erőfeszítésével valósulhatott meg, hiszen a kurzusokra jelentkezők többsége nem végzett középiskolát, a szemináriumban egyszerre, szinte főtantárgyként meg kellett küzdeniük a görög főnevek deklinációjával és az igék konjugációjával. Egyik tanár a diákjainak kedves humorral meg is jegyezte: „Ugye, testvérek, könnyebb az igét hirdetni, mint ragozni”. Évtizedekig fennmaradt ez a mondat a diákok között.

Az amerikai „Déli Szövetség” 1922-ben küldte a jól képzett és tapasztalt dr. Everett Gill testvért közénk. A Gill nevet az angolszászok körében sokan viselik. Két külmiszionárius is az Everett keresztnévet viselte, apa és

fia. A szemináriummal és a magyar misszióval kapcsolatba az ifjabb került. Akik ismerték, rendkívül becsülték. Dr. Somogyi Barnabás egy cikkében említi: „Idegenként jött – jó barátként távozott.”

BÉKÉSCSABÁN Udvarnoki András testvér, 1922. január 6-án bemeztést tartott. Az új imaházban igen sokan jelentek meg. 17 hitvallót merített be Jézus Krisztus nevében. Különleges engedéllyel a szegedi Csillag börtönből is érkezett egy elítélt. Somogyi Imre, egy korábbi szerzetes, aki már évek óta megtért Kóródi Dániel lelkipásztor biztonyságtételére. Azon az ünnepségen az emberek látva őt, egymásnak mondták a nagyon jó hírt: „Ő az Emericus”, mert verseit ezzel a névvel küldözte. A jelzett napon el is mondta egyik versét Békéscsabán: „Üzent az Úr.” – Ez a bemeztés új korszakot nyitott a baptista missziótörténelemben.

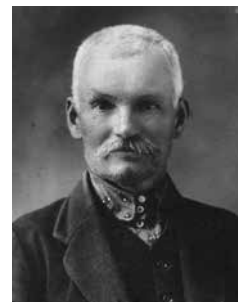
A baptizálás előtt és után jó ideig szintén terjedt egy újabb szállóige, ami hitünk és reménységünk szerint ma is aktuális lehet: „Nagy halat fogtunk!”

KISKUNHALASRÓL Somogyi Sándor vezetésével egy kis csapat ment Kiskunmajsára egy barátokhoz, *Dinnyés Lajos* házához. Délután a 16 látogató énekkel kezdte dicsőíteni a jó Istent, és sokan jöttek a program meghallgatására. A segédlelkész egy nagy bottal szét akarta kergetni a társaságot. Tiltakozott, hogy eretnek összejövetelt tartsanak. „Én Majsán csak egy templomot ismerek.” Az érdeklődők egyike vitába szállt vele: „Amikor korcsmába jártam, oda nem jött, hogy kihívjon. Innen ki akar küldeni, pedig ez nem rossz hely.” Somogyi Sándor elegyedett beszédbe vele: „Nincs joga a mi törvény által engedélyezett istentiszteletünket megzavarni”. Utóbb két rendőr káromkodva és korbáccsal fenyegetve, szétkergette az embereket. Somogyi Sándor pedig jogi elégtételt emlegetett.

BUDAPESTEN február 18-án a Wesselényi utcai gyülekezet és több környékbeli testvér elbúcsúzott *Scheffler Reinhold* lelkipásztortól, akit Szászországból hívtak meg és 9 évi szolgálat után, 45 éves korában az Úr Isten hazahívta, február 14-én csendesen elhunyt. – Jelentette *Welker József*, a gyülekezet egyik vezetőségi tagja, és az épületben működő nyomda vezetője a Békehírnök olvasóinak.

CSETÉNYBEN március elején két este tartott igehirdetést egy Kolozsvárról Magyarországra jött tanár, névről *Kristóf Domokos* testvér. Nyolc különböző helyről érkeztek délutánra, a hitmélyítő előadásokra. A helyi vezető, *Jakab Sándor* testvér üdvözölte a megjelenteket, majd átadta a szót a Budapestről érkező vendégnek. Elmondták azt is, hogy a hallgatóság honnan érkezett: Tatabánya, Veszprémvarsány, Bakonytamási, Öskü, Táp, és más helyekről. A legtöbben még 25 évvel később is élő, boldog hívő emberek. *Kristóf* testvér pedig, mint a szeminárium tanára, földi pályáját a József utcai gyülekezetben fejezte be, 1939 őszén. Abban az időben évente sok száz és ezer embert vitt el a gyógyíthatatlan kór, a tüdőtuberkulózis.

PÉCEL – miután egy éve önállósult Rákoscsabától – novemberben egy kerületi gyűlésen bejelentették, hogy ismét csatlakoznak és kéri *Szabó András* lelkipásztor testvér, hogy látogassa őket. Jelen volt és ígérel is szolgált *Szabó András* helyi lelkipásztor, *Kristóf Domokos* és *Lőrík István* testvér is.

Lőrík István

December 8-án a péceli gyülekezet megnyitotta új imaházát. *Szabó András* testvér a gyülekezet eddigi 30 éves történetét rímbe szedte és a verset elmondta a népes hallgatóságának.

Pozsonyban – immár határon túl, Csehszlovákiában – igen fényes körülmények között és nagy érdeklődéssel nyitottak meg egy új imaházat. A közeli Negyed községből eljött *Alexovics György*, aki hadifogságból érkezett vissza. Ünnepi beszédet mondott a prágai *Jindrich Procházka* testvér, a cseh teológia egyik tanára.

Alexovics György

Dr. Procházka testvérről egykori tanítványai elragadtatással beszéltek.

– SZO –

VERSET MINDENKINEK!

Gyermekkoromban minden vasárnap szavaltunk az imaházban. Fiatal éveimet olyan kis gyülekezetben éltem, ahol az istentisztelet szerves része volt a versmondás. Gyermek, fiatalok, idősek egyaránt szolgáltattak ezzel. Szokássá lett? Soha nem gondoltam erre. Szerettem a verseket. Körül vagyok véve verseskötetekkel. Szinte naponta leveszek egy-egy kötetet a polcra és pihenés, fel-

üdülés, mikor olvasom. Vannak gyönyörködtető, elgondolkodtató versek. Szavalni azokat szoktam, amelyek szinte rólam szólnak, az én gondolataimat fejezik ki, de nem tudnám olyan szép művészen elmondani, ahogyan azt a költő megírta.

Régi iskolai élményem: politikai gazdaságtan óra végén a tanár azt mondta: mára befejeztem,

köszönöm, köszönöm, köszönöm! Mindenki pakolni kezdett. Halló, – szolt a tanár – egy költőtől idéztem. Ki ismerte fel, hogy kitől?

– Adyától – mondtam.

– Hogy kezdődik ez a vers? – kérdezte.

– „Napsugarak zúgása, amit hallok...” – kezdtem

– Elég, elég – szolt – ne mondja el senkinek! És kiment az ajtón.

Persze mindenki kíváncsi lett, így hát elmondtam mindenkinek.

Az iskolai tananyagban nem voltak benne az istenes versek.

*

Volt olyan gyülekezetünk, ahol az ifjúsággal a költészet napján József Attila életútját, hányatott életét, elhangzott segélykiáltásait és Istent-kereső verseit ismertettük meg a testvérekkel. Nem kellett nagyon keresni a lelki tartalommal telített verseket, mert voltak.

Hála az Úrnak, ma is vannak hívó költők, akik nem ássák el, a nekik ajándékozott tálentumot.

*

Féltem őrzöm *Túrmezei Erzsébet* verseskötetét, amit dedikálva, néhány kedves mondat kíséretében kaptam tőle. Ars poeticáját Kérés című versében így fogalmazza meg: „Úr Jézus, tudom: nem érdemes írni, Csak, hogy a rímek muzsikáljanak. Olyan dalokat ébressz, hogy a lelkek Tehozzád közelebb találjanak!”

*

Dömötör Ilona nénit úgy ismertem meg, hogy összejöveteleinkön elmondta az „Öreges esti imádság” című versét olyan meghatóan, hogy lélegzetviesszafojtva hallgattuk. Később tudtam meg, hogy ő a vers írója. Korkülönbség ellenére szoros lelki kapcsolat szövődött közöttünk. Kórházi ágyán meglátogattam, és örömmel mondta el és adta át akkor írt versét: Kötelező.

*

Egy különös temetésen, ahol minden hozzátartozó haragos viszonyban volt, a koporsó mellől farkasszemmel néztek egymásra, elmondtam Gyulai Pál: Tanács c. versét.

Következő vasárnap, az istentisztelet végén felállt és előre jött a leghátsó padból egy 73 éves bácsi és ezt mondta: hároméves korom óta ide járok. Mindenki ismer, mindenkit ismerek, mindenkit megbí-

ráltam. A héten, amikor ott álltam a temetésen és elhangzott a vers, hogy a „sírnál késő a bocsánat” – úgy éreztem, beesek a sírba, így nem lehet tovább élni. Ha meg tudnak nekem bocsátani, bocsássanak meg, fogadjanak be és vegyenek fel maguk közé.

Hatvan évig hallgatta az Igét, és a szívét egy vers egyetlen sora érte el. Még azon az estén hárman előre jöttek, bűnbánattal.

*

Néhány hete egy kis gyülekezetben voltam. Az igehirdetés a csodákról szólt. Elmondtam Reményik Sándor: Csendes csodák c. versét, minden kommentár nélkül.

Az első sorban egy „barátkozó” ült. Mikor a vers utolsó versszakát mondtam, rávetődött a tekintetem, és akkor vettem észre, mennyire sír. (Az én szemem is könnybe lábadt.) Elmondta, hogy nagyon megérintette a vers üzenete. Hálát adtam én is az „apró szíromcsodák”-ért, hogy általuk is „Isten szól, jövők.”

*

Gyülekezetünk egyik előjárója túl van a 70. évén, és most is tanul új verseket. Csodálom és várva-várom, hogy mondja. Nekem hiányoznak a verses szolgálatok. Néhányan vagyunk még (csak idősebbek), akik bátorkodunk időnként egy-egy verset elmondani. Nem megy már olyan könnyen a verstanulás, mint régen, de azért még most is lehetséges.

Szomorkodom, hogy a fiatalok nem akarnak ma verset mondani. Cikinek tartják, azt is megmosolyogják, aki mondja. A költészet nyelve valóban más, mint a ma használatos nyelv. A költészet napja alkalmából maraton versolvasásokat tartanak. Jó lenne hívó, maratoni versolvasás is!

Petrik Ádámné

HINNI TANÍTS, URAM!

A hit nagy ajándék. Sajnálom azokat, akik azt mondják, „nem tudnak hinni”.

Még óvodás voltam, mikor rácsodálkoztam arra „Jé, Isten tényleg létezik, lehet hozzá szólni, meghallgat minket!”

Forró nyár, nagy szárazság volt. A föld megrepedezett. A falu népe elkeseredett, nincs eső, hiába dolgoztunk. A gyülekezetben vasárnap a délelőtti istentisztelet után kijelentették: délutáni összejöveteleinkön esőért imádkozunk!

Délután verőfényes napsütésben indultunk az imaházba. Ahogy kiértünk az útra, előttünk ballagott az öreg Medla néni, nagy fekete családi esernyőjére támaszkodva. (Akkoriban még nem voltak kis, összecsukható esernyők.) Többen kinn ültek a ház előtti padokon egy-egy fa árnyékában, és megkérdezték, mire az a nagy esernyő? Medla néni bátran mondta: szükség lesz rá, esőért imádkozunk! Mivel egy tenyérnyi felhő sem volt az égen, kinevették, viccet csináltak belőle. Többen érkeztek esernyővel a gyülekezetbe, a hátsó pad mögött rakták le az ernyőket.

Arra nem emlékszem (nem is figyeltem), hogy egyszerű szavaikkal hogyan mondták el kéréseiket, de amíg folyt az imádkozás, megeredt a csendes eső. Öt-hat évesen megéreztem, az Úr meghall imát! Megkaptam a hit ajándékát, gyermeki nagy hitet!

Évtizedek teltek el. Az a piciny hit nem növekedett hatalmas fává. Amikor próbák érték, sokszor inogni kezdett, de ilyenkor elém tárultak azok a nagy, fekete esernyők, a csendes eső és éledt a hitem.

A tanítványok kérése az volt Jézus felé: „növeljed a mi hitünket!” Ezt kérem én is, és Adyval együtt vallom: „Meghajlok szent színed előtt / S akarom, hogy hited akarjam.” (Istenhez hanyatló árnyék)

Petrik Ádámné

KVÍZKÉRDÉSEK

BIBLIAI BOTANIKUS KERT

A közelgő tavaszra tekintettel a Bibliában említett növényekről állítottunk össze egy kérdéssort.

A feladványt készítette: Dr. Sajben Klára

Beküldési határidő: 2022. április 15.

Címünk: Jó Pásztor Szerkesztőség, 1431 Bp. Pf. 171.

A helyes válaszok mellé kérjük beküldeni a pontos ígehely megjelölést is.

1. Melyik fűszer van megemlítve a Bibliában az alábbiak közül?

- a. Bazsalikom
- b. Fahéj
- c. Szegfűszeg
- d. Szerecsendió

2. Kik közti üzenetváltásban szerepel a bogáncskóró?

- a. Dávid és Góliát
- b. Aháb és Jósafát
- c. Jóás és Amacjá
- d. Roboám és Jeroboám

3. Melyik két nő versengésében volt szerepe a mandagórának?

- a. Ráchel és Lea
- b. Sára és Hágár
- c. Mária és Márta
- d. Rúth és Naomi

4. Jézus kereszten való szenvedésekor milyen gyógynövényt említ az evangélium?

- a. Üröm
- b. Tömjén
- c. Izsóp
- d. Levendula

5. Melyik növény szerepel az alábbiak közül a magvetőről szóló példázatban?

- a. Búzavirág
- b. Ricinus
- c. Liliom
- d. Konkoly

6. Milyen fákat ültetett Ábrahám Beérsabában?

- a. Tölgyfa
- b. Tamariszkuszfa
- c. Majomkenyérfa
- d. Datolyapálma

7. Milyen fa alatt tartózkodott Saul, miközben a fia, Jonatán végrehajtotta a filiszteusok elleni hőstettét?

- a. Gránátalma
- b. Olajfa
- c. Cédrusfa
- d. Tölgyfa

8. Hány hold szőlő terem 1 bat bort Ézsaiás könyvében?

- a. 1
- b. 5
- c. 7
- d. 10

9. Milyen fák mögül támadt Dávid a filiszteusokra?

- a. Fügefá
- b. Cédrusfa
- c. Tölgyfa
- d. Szederfa

10. Mely növények különbek Salamon pompájánál?

- a. Pitypangok
- b. Liliomok
- c. Sivatagi rózsák
- d. Konkolyok

11. Ki gyújtatott fel egy beérett árpatablát?

- a. Gedeon
- b. Sámson
- c. Absolon
- d. Salamon

12. Az alábbiak közül melyik NEM szerepel Máté evangéliumában?

- a. Babér
- b. Kömény
- c. Kapor
- d. Menta

13. Mihez hasonlított a manna?

- a. köles
- b. koriander
- c. mustármag
- d. durumbúza

Az előző feladvány megfejtése:

- 1 – c: Hágár (1Móz 16,7)
- 2 – b: Az égő csipkebokorban (2Móz 3,2)
- 3 – b: Cóár (1Móz 19,17-23)
- 4 – d: Éjjel (ApCsel 5,17-19)
- 5 – c: Lángost (Károli fordításban pogácsát) és egy korsó vizet (1Kir 19,1-8)
- 6 – d: Gedeon (Bír 6,20)
- 7 – c: Hét (Jel 8,2)
- 8 – a: Galaták (Gal 4,14)
- 9 – a: Kettőt (Jn 20,12)
- 10 – b: A mezőn volt (Bír 13,9)
- 11 – c: Gedeon (Bír 6,12)
- 12 – c: Szamár (4Móz 22,23)
- 13 – d: Jósua főpap (Zak 3,3)

Helyes megfejtést küldtek be:

Szutor Józsefné (Bp.), Mészáros Lajos (Albertirsa) és további 46-an, lásd a keresztretjénymegfejtők névsorában a csillaggal jelölt neveket.

Gratulálunk!

A JÓ PÁSZTOR megtalálható az interneten is:
www.jopasztor.baptist.hu

GYEREKREJTVÉNY

KEDVES GYEREKEK!

A mostani rejtvény megfejtése egy foglalkozás. Kinek a foglalkozása volt ez a Bibliában? Mit tudunk erről a személyről?

1									1. Izráel híres női bírása
2									2. A folyó, ahova Mózes édesanyja kitette
3									3. Királynője, Salamon idején élő híres királynő
4									4. A tanítvány, akiről az van feljegyezve, hogy Jézus különösen szerette
5									5. Az izráéliek és mohamedánok egyaránt ósatyjuknak tartják
6									6. Ő látott álmot az égig érő létráról
7									7. Mária és Lázár testvére
8									8. Az evangélista, akinek foglalkozása orvos volt
9									9. Testvérei irigykedtek rá cifra ruhája miatt

A helyes megfejtést küldjétek be címünkre: Jó Pásztor Szerkesztőség, 1431 Budapest, Pf. 171.
Beküldési határidő: 2022. április 15. | A feladványt készítette: Dr. Sajben Klára

Új könyv!

Meyer Henrik: Önéletrajzom

Heinrich Meyer: Autobiographie

A rendkívül értékes irat faksimile kiadása a 94 éves Dr. Szebeni Olivér történész lelkipásztor bevezető tanulmányával, és Dr. Almási Mihály előszavával jelent meg a Jó Pásztor Alapítvány kiadásában 187 oldalon, B/5-ös formátumban. (A kiadványok felől érdeklődni lehet a 06-20-886-0845-ös baptifonon. – a Szerk.)

Kiadja: JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY

Kiadja: JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY | PMB 12. PK 60.255/2002/4.
Számlasszám: 11742252-20061533 | OTP Bank Rt. | Adószám: 18696619-1-13
Tel.: 06-20/886-0845 | Levelezési cím: 1431 Budapest, Pf. 171 | E-mail cím: jopasztor@baptist.hu
www.jopasztor.baptist.hu | Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Almási Mihály | Rejtényszerkesztő: Dr. Sajben Klára
| Nyomás: Mátyus Bt. • HU ISSN 1786-268X

1	2	3	4		5	6	7	8	9	10	SZ	11	12	
13					14							15		
16				17						18	19		20	
21			22				:		23			24		
25		26				27		28				29		
	30				31						32			
33		34		35						36		37		
38	39		40						41		42		43	
44		45				46		47				48		
49					50						51		52	
53				54						55				56
57			58						59				60	
61			62			63		64				65		
66		67		68	69						70			

KERESZTREJTVÉNY

A rejtvény megfejtése a vízszintes 1., függőleges 33. és függőleges 7. alatt található. Beküldendő az igevers és az igehely.

Az igevers és a rejtvényben szereplő nevek az új fordítás szerint kerültek beírásra, az ettől való eltérést külön jelezzük.

Vízszintes:

1. A megfejtendő igevers első része 13. Mózes testvére 14. Bűnös város, amelyet tüzes esővel pusztított el az Úr 15. Rab betűi keverve 16. Pakol 17. Tanítvány, akit közziklának is neveznek 18. Tiltószó 20. Helyhatározó rag 21. Cipézszerző 22. Bánk ... 23. Ábrahám második feleségétől való egyik fia 25. Ábrahám egyik testvére 27. A 12 egyike, akit Iskáriotesnek is hívtak 29. Jód, nitrogén és vanádium vegyjele 30. Közterület 31. Gazdasági épület 32. Közlekedési eszköz – fordítva 34. Az őrség parancsnoka, aki letartóztatta Jeremiás prófétát, mondván, hogy a káldeusokhoz akar szökni 37. Masni közepe! 38. Edward, röviden 40. Bő 41. Az ifjú Sámuel felügyelője a templomban 43. Fél zúza! 44. Patkány – angolul 46. Áron egyik fiát 49. Magyar férfinév 50. Mózes apósa 51. Vidék 53.

Szigetcsoport, de tehergépkocsi márka is 54. Élhetetlen, ügyetlen 55. Idős 57. A faló jelzője 59. Noé egyik fia 60. Személyes névmás 61. Régi egynemű betűi 62. Ime 63. Étermek „kelléke” 65. Korábbi nevén: Saulus 66. A végén lassú! 68. A régi időkben 70. Izmél egyik fia (ld. 1Móz 25.)

Függőleges:

1. Erről a helyről indult el Ábrahám Kánaán felé 2. A hegy, ahol Noé bárkája megfeneklett 3. Kínai főzőedény 4. A kannában van! 5. „Az” öröklődésért felelős részecske 6. Macska – oroszul 7. A megfejtendő igevers harmadik része 8. Időszak 9. Ere! 10. A Tízparancsolat hegye – fordítva 11. Duplázva: időse férfi, nagypapa 12. A római gyülekezet egyik tagja, akit Pál személyesen is köszöntött a rómaiakhoz írt levelében 17. Kesztyű, zokni jelzője 19. Kiejtett betű 22. Feldönt 23. Retesz 24. Magyar női név 26. Külső burkolat 27. A fájdalom szava 28. DOA 31. Orosz harci repülőgép típusa 33. A megfejtendő igevers második része 35. Az áram teszi 36. Alája 39. Egyike azoknak, akik megtértek Pálnak az Aeropágoszon mondott beszéde nyomán 41. N-nel az elején: rajzfilmbeli bohóchal 42. Pusztító 45. Tanulatlan ökor 46. Olasz, spanyol és francia autók jelzése

47. Minden, boltban vásárolható dolognak van 48. Fegyver része 50. Japán, osztrák és olasz autók 52. A királyt választó fák története az övé 54. Tölgyeséről híres hely 55. Festmény 56. Pál börtöntársa (a Károli fordítás szerinti írásmóddal) 58. Az ősmagyarok harci eszköze – fordítva 59. SALM 63. Mennyei 64. Elöl-hátul! 65. Nitrogénművéről ismert magyar helység 67. Ukrajna jelzése 69. Lángol 70. Csendesen utál!

Beküldési határidő: 2022. április 15.

A rejtvényt készítette: Dr. Sajben Klára

Az előző rejtvény helyes megfejtése:

Mi pedig valamennyien az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre.” (Jn 1,16)

Helyes megfejtést küldtek be:

Lomjanszki Jánosné* (Őrbottyán), Petrik Ádámné* (Őrbottyán), Székely Irén* (Bp.), Sáfri János* (Pécel), Martonné Szlepák Margit* (Tahi), Tulkán Péterné* (Kétegyháza), Hégyel Béláné* (Békés), Bató Pál* (Dunaharaszti), Csörsz Mihályné* (Bükkszeréd), Surányi Pál* (Dunaharaszti), Bolemányi Jánosné* (Kiskőrös), Nagy Sándor* (Derecske), Marton Elemér* (Lénárdaróc), Tóthné Szűcs Csilla* (Békés), Barát Imréné* (Nyíregyháza), Kissné Kovács Valéria* (Hajdúböszörmény), Sándor Mária* (Bp.), Sóvágó Antal* (Hajdúböszörmény), Lomjanszkiné Torgyik Zsuzsanna* (Kiskőrös), Horváth Jánosné* (Fadd), Szegedi Gyuláné* (Kiskőrös), Kovács Sándorné* (Miske), Neuheiser Jánosné* (Borjád), Lisztes Tibor* (Berettyóújfalú), Dajka Péter* (Mikepércs), Vajda Jánosné* (Orgovány), Polányi Károlyné* (Bp.), Hégyel Ferenc* (Dunaharaszti), Döme Károlyné* (Zirc), Spangenberg Rudolf* (Komló), Hodosz Jánosné* (Méhkerék), Ilyésné Katona Ibolya* (Pécel), Dan János* (Békés), Kovács Sándorné* (Kiskőrös), Kustán Jánosné* (Dunaújváros), Vári Györgyné* (Kiskőrös), Grósz Györgyné* (Kétegyháza), Barta Gyuláné* (Mezőkövesd), Némethné Tóth Eszter* (Kaposvár), Bató Tiborné* (Ócsa), Marton András* (Bp.), Káldi Istvánné* (Szentmártonkő), Szirbucz Mihályné* (Kétegyháza), Varga Lajosné* (Isaszeg), Gyaraki Lászlóné* (Békés), Laskovicsné Pintér Etelka* (Isaszeg), Benein Szabó Márta (Hajdúsámson), Kiss Lajos (Debrecen), Török Sándor (Debrecen), Bacsa Jánosné (Lucfalva)

Könyvjutalomban részesült:

Török Sándor (Debrecen), Marton András (Bp.), Barta Gyuláné (Mezőkövesd), Bató Tiborné (Ócsa), Hégyel Ferenc (Dunaharaszti), Grósz Györgyné (Kétegyháza)

Gratulálunk!

Jutalmukat postán küldjük el.